

full DOMINICAL

ANEU MAR ENDINS

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Bisbe de Terrassa

Paciència activa

El P. Yves Congar (1904-1995) va ser un dels grans protagonistes del Concili Vaticà II i un autèntic pioner en àmbits com el de l'ecumenisme o la teologia del laïcat. El papa sant Joan Pau II el nomenà cardenal l'any 1994, com a culminació del seu servei llarg i fidel a la veritat i a l'Església. En la seva dilatada existència va haver de passar per dues proves molt dures i que sens dubte varen enfortir el seu esperit. En primer lloc el fet de ser mobilitzat com oficial de l'exèrcit francès el novembre de 1939, quan es trobava en plena activitat docent i d'investigació, essent fet presoner poc després, i passant per diversos camps de concentració nazis (Mainz, Berlín, Colditz i Lübeck) fins al final de la guerra l'any 1945. Seran gairebé sis anys de presoner i allunyat del seu món acadèmic i intel·lectual.

La segona prova encara serà més dura. El llibre *Journal d'un théologien* recull escrits seus de 1946 a 1956 en què explica les sancions eclesiàstiques a que va haver d'obeir sense tenir la possibilitat de conèixer exactament quines eren les acusacions concretes que se li dirigien. També es veié sotmès a un progressiu aïllament per part de les autoritats de l'Orde de Predicadors, per ordre de l'aleshores Sant Ofici. En aquells anys precedents al Concili Vaticà II, les seves propostes innovadores en matèria d'ecumenisme i del paper dels laics a l'Església suscitaven no pas poques inquietuds en el Sant Ofici i entre els seus superiors. La incertesa del clima en què es prenen les mesures feia encara més difícil la seva posició de teòleg. Li tocar viure uns anys d'exili que el portaren a Jerusalem, Roma,

Cambridge i Estrasburg. El pare Congar reaccionà a aquestes mesures amb sentiments d'un dolor profund, però sempre va obeir.

El 28 d'octubre de 1958 fou elegit Romà Pontífex Angelo Giuseppe Roncalli, que escollí el nom de Joan XXIII. Tres mesos després de la seva elecció anuncià el XXI Concili Ecumènic Vaticà II. Pel que fa al P. Congar, el 5 de juliol de 1960 va ser nomenat consultor de la comissió teològica preparatòria del Concili. Va participar com expert en les sessions conciliars entre 1962 i 1965 convertint-se en un dels teòlegs més destacats. De fet està considerat com un dels grans teòlegs del segle XX, dedicat a la investigació i desenvolupament dels temes fonamentals que després en varen tractar en el Concili: l'eclesiologia, l'ecumenisme, la reforma de l'Església, l'estat laïcal, la missió, els ministeris, la col·legialitat, el retorn a les fonts i la tradició. Ha estat també un referent per a la majoria dels teòlegs del postconcili.

En diferents ocasions ell mateix s'ha referit a una mena de «paciència activa» que va haver de practicar al llarg de la seva vida, especialment en les circumstàncies referides més amunt. Diu així: «En les coses petites sóc impacient: no sé esperar un autobús. Però en les coses grans, crec que sóc pacient, amb una mena de paciència activa (...). És una certa qualitat de l'esperit, o més aviat de l'ànima, arrelada en la convicció profunda i existencial, en primer lloc, que és Déu el qui dirigeix el joc, i compleix a través nostre un disseny de gràcia i, després que per a totes les coses grans és necessari un cert temps de maduració (...). Els qui no saben sofrir, no saben esperar. Els homes impacients, que volen tenir de seguida l'objecte del seu desig tampoc saben esperar. El sembrador pacient, que confia el seu gra a la terra i al sol, és la imatge mateixa de l'esperança» (*Llamadas y caminos 1929-1963*, 49).

Que el record i la memòria del P. Congar ens ajudi a impregnar-nos d'aquesta virtut en les nostres vides.

ENTREVISTA

Millorar el cant litúrgic

NATÀLIA ALDANA

Com cada estiu, i ja en fa 48, Montserrat celebra una nova edició de les Trobades d'Animadors de Cant per a la Litúrgia, un espai «per gaudir cantant, i si es pot cantar bé i bonic, amb una tècnica vocal adient, encara millor». Les dates són: del 24 al 29 de juliol, del 31 de juliol al 5 d'agost, i del 14 al 19 d'agost. La Gna. Natàlia Aldana, monja de Sant Benet de Montserrat, és membre de la Comissió de Trobades (www.trobadesanimadorsdecant.cat).

Per què és tan important el cant dins la litúrgia?

Hi ha un prefaci que diu que els nostres cants no afegeixen res a la grandesa de Déu, però a nosaltres ens fan progressar cap a la salvació. I així és: el cant ens ajuda a vehicular els nostres sentiments vers Déu. Totes les celebracions tenen el seu valor, però, sens dubte, una missa o la pregària de la litúrgia de les hores té un color especial si està amada d'un cant que ens ajuda a connectar amb el nostre interior i el desig de transcendència.

Per què cal aprendre a interpretar la peça, independentment del repertori?

Treballem molt repertori montserratí i també altres peces. Però no li donem tanta importància al repertori com a la manera d'interpretar-lo, de dirigir-lo, d'ensenyar-lo als altres... Es tracta de posar una bona base perquè cada animador de cant pugui recolzar-s'hi en la seva realitat concreta, amb el repertori que trobi més adient.

Es diu que cantant es prega dues vegades...

No sé si es prega dues vegades, perquè la qualitat de la pregària ve de la seva autenticitat i la puresa del cor, però sí que és veritat que el cant té una dimensió de bellesa, d'expressió de tota mena de sentiment, d'unió amb les altres persones que canten amb nosaltres, i això pot facilitar la pregària, la comunió, la lloança, la petició, l'acció de gràcies...

Òscar Bardají i Martí

GLOSSA

ENRIC PUIG JOFRA, SJ
Secretari general de la FECC

Pregària a Maria, la mare!

Juliol, mes de campaments i colònies. Els centres d'esplai cristians tenen la Mare de Déu de l'Alegria com a patrona. El consiliari d'un d'aquests centres, inspirant-se en la cançó que, des de fa anys, li dediquen infants i monitors a Maria per lloar-la sota aquesta advocació, va escriure aquesta pregària: «Pare bo, som a la colònia d'estiu d'enguany. Mitjançant la patrona dels centres d'esplai cristians, la Mare de Déu de l'Alegria, ens ensenyes a viure tota la nostra vida amb una actitud fonamental: la de l'alegria. D'aquesta manera ens ajudes a complir la invitació de la teva Paraula: "Viviu sempre contents en el Senyor! Ho repeteixo: viviu contents!" (Fl 4,4).

«Estimada patrona nostra, tu ens ensenyes, des del teu ser mare propera i afectuosa, el respecte a la persona, a la seva sensibilitat, al seu procés. Aquest respecte ens porta a dir: "De tu aprenem que en les dificultats el Pare ens fa costat". També de tu "aprenem a dir que sí al Senyor" per ajudar els altres quan amb humilitat, "sense dubtes ni perquè, tu dius que sí" volies ser mare del Senyor. Som guardians d'aquesta llum, de la llàntia de la confiança que portes a les teves mans. Per això "ets la mestra de l'amor".

«Pare del cel, en la Senyora de l'alegria ens mostres un model de senzillesa que pot arribar a inspirar "el nostre treball per educar en l'esplai" quan "forgem homes i dones lliures". El nostre esforç ha de ser com aquell parell d'estrelles que estan representades en la teva imatge. D'aquesta manera brillaran les nostres obres al firmament i seran vistes i imitades per altres. Una de les coses que la nostra patrona va viure amb profunda alegria va ser la solidaritat. Ella va anar a ajudar Isabel en el seu part, va estar amb el seu fill en els moments durs de la creu, va donar suport als primers cristians. A la teva imatge abraça Jesús el teu fill i, amb ell, tots els que necessiten de tu. Jesús és qui ens dóna el seu esperit perquè no deixem de fer el bé.

«Des del més gran al més petit dels nostres Centres d'Esplai et demanem Mare Nostra que els (ens) agafis de la mà". Mare de l'Alegria, ajuda'ns a estar sempre alegres i a viure aquests dies de colònies amb el teu amor i esperit de servei que ens fa estimar Déu i els altres. Amén.»

Fem nostra la pregària tot demanant pels infants que són a colònies, pels seus monitors i pels consiliaris.

Bones colònies!

HECHOS DE VIDA

MN. JOSEP M. ALIMBAU ARGILA

Pequeñas cosas (*)

«Pequeñas gotas de agua, / pequeños granos de arena, / forman el inmenso océano / y la amable tierra.» (Carney)

Nunca despreciemos **nada pequeño**. En las cosas **pequeñas** podemos encontrar el futuro **positivo** de nuestra **vida**, de nuestra **felicidad**, de nuestra **santidad**.

Para la persona cristiana **nada es insignificante** y **pequeño** en el vivir de **cada día** y en relación **con Dios** y con los hermanos, los **hombres**.

El **amor verdadero** es el que sabe **apreciar, valorar** y **ejecutar** con perfección las **pequeñas cosas**, los **detales** insignificantes, los **trabajos** más humildes, las **minucias** de cada día.

Aquí radica la **grandeza** del **amor** que sabe **convertir**:

Lo que es pequeño en grande. Lo bajo en alto. Lo difícil en fácil. El llanto en consuelo. Lo amargo en dulce. El sufrimiento en esperanza. La tierra en cielo.

Todo ello mejora la **calidad** de nuestra **vida**.

De ahí que saber ser fieles en las cosas pequeñas es un **buen camino** para la **felicidad** de **cada día**.

San Jerónimo afirmaba: «En lo **pequeño** se muestra la **grandeza** de alma.»

(*) Nueva edición de *Palabras para el silencio*, de Josep M. Alimbau, Edit. Voz de Papel 2017.

Lectures de la missa diària i santoral

10. ■ Dilluns (lit. hores: 2a setm.) [Gn 28,10-22a / Sl 90 / Mt 9,18-26]. Sant Cristòfor o Cristòfol, mr., patró dels automobilistes; santa Verònica Giuliani, vg. caputxina; santa Amèlia, viuda; sant Ascani, mr.; beats Carmel Boltà, prev., i Francesc Pinazo, franciscans i mrs. a Damasc.

11. □ Dimarts [Pr 2,1-9 / Sl 33 / Mt 19,27-29]. Sant Benet (†547), abat, patriarca dels monjos d'Occident, copatró d'Europa (1964) i patró dels arxivers, bibliotecaris i documentalistes. Sant Pius I, papa (140-155) i mr.; santa Olga, reina.

12. ■ Dimecres [Gn 41,55-57; 42,5-7a.17-24a / Sl 32 / Mt 10,1-7]. Sant Joan Gualbert, prev. i mr. a Còrdova (854); sant Ignasi Delgado, bisbe i mr.; sant Josep Fernández, prev. i mr.; santa Marciana, vg. i mr.

13. ■ Dijous [Gn 44,18-21.23b-29;45,1-5 / Sl 104 / Mt 10,7-15]. Sant Enric (†1024), emperador germànic; sant Eusebi de Cartago, bisbe; santa Teresa de Jesús dels Andes, vg. carmelitana xilena; santa Sara, vg.

14. ■ Divendres [Gn 46,1-7.28-30 / Sl 36 / Mt 10,16-23]. Sant Camil de Lel·lis (1550-1614), prev., fund. Servents dels Malalts a Roma (MI, 1582), patró dels malalts i els infermers. Sant Francesc Solano, prev. franciscà, de Montilla, missioner al Perú; santa Adela, viuda; beat Gaspar Bono, prev. mínim, de València.

15. □ Dissabte [Gn 49,29-32; 50,15-24 / Sl 104 / Mt 10,24-33]. Sant Bonaventura (1218-1274), bisbe d'Albano i doctor de l'Església, cardenal (franciscà). Sant Antíoc, metge mr.; sant Pompili-Maria Pirrotti, prev. escolapi.

16. ■ † Diumenge vinent, XV de durant l'any (lit. hores: 3a setm.) [Is 55,10-11 / Sl 64 / Rm 8,16-23 / Mt 13,1-23 (o bé: 13,1-9)]. Mare de Déu del Carme o del Carmel (s. XIII), patrona de la gent de mar. Santa Magdalena Albrici de Como, vg. agustina.

DIUMENGE XIV DE DURANT L'ANY

COMENTARI

Lectura de la profecia de Zacaries

(Za 9,9-10)

El Senyor diu: «Alegra't, ciutat de Sió. Aclama, ciutat de Jerusalem. El teu rei fa la seva entrada. És bo i salvador, muntat humilment en un ase, en un pollí, fill de somera. Bandejarà d'Efraïm els carros de guerra, allunyarà de Jerusalem els cavalls, i els arcs dels guerrers seran bandejats. Adreçarà a tots els pobles paraules de pau, i el seu domini s'estendrà d'un mar a l'altre, des del gran riu fins a l'extrem del país».

Salm responsorial (144)

R. *Beneiré el vostre nom per sempre, Déu meu i rei meu.*

Us exaltaré, Déu meu i rei meu, / beneiré el vostre nom per sempre. / Us beneiré dia rera dia, / lloaré per sempre el vostre nom. R.

El Senyor és compassiu i benigne, / lent per al càstig, gran en l'amor. / El Senyor és bo per a tothom, / estima entranyablement tot el que ell ha creat. R.

Que us enalteixin les vostres criatures, / que us beneixin els fidels; / que proclamïn la glòria del vostre Regne / i parlin de la vostra potència. R.

Totes les obres del Senyor són fidels, / les seves obres són obres d'amor. / El Senyor sosté els qui estan a punt de caure, / els qui han ensopegat, ell els redreça. R.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (Rm 8,9.11-13)

Germans, vosaltres no viviu segons les mires de la carn sinó segons les de l'esperit, perquè l'Esperit de Déu habita en vosaltres, i si algú de vosaltres no tingués l'Esperit de Crist, no seria de Crist. I si habita en vosaltres l'Esperit d'aquell que va ressuscitar Jesús d'entre els morts, també, gràcies al seu Esperit, que habita en vosaltres, aquell que va ressuscitar el Crist d'entre els morts donarà la vida als vostres cossos mortals. Per tant, germans, nosaltres tenim un deute, però no amb la carn, que ens obligaria a viure com demana la carn. Perquè si visquéssiu així, moriríeu; en canvi, si per l'Esperit feu morir les obres pròpies de la carn, viureu.

✠ Lectura de l'evangeli segons sant Mateu (Mt 11,25-30)

En aquell temps, Jesús digué: «Us enalteixo, Pare, Senyor del cel i de la terra, perquè heu revelat als senzills tot això, que heu amagat als savis i als entesos. Sí, Pare, així us ha plagut a vós. El Pare ho ha posat tot a les meves mans; fora del Pare, ningú no coneix veritablement el Fill; igualment no coneix veritablement el Pare, fora del Fill i d'aquells a qui el Fill el vol revelar. Veniu a mi tots els qui esteu cansats i afeixugats; jo us faré reposar. Accepteu el meu jou, feuvos deixebles meus, que jo sóc benèvol i humil de cor, i trobareu el repòs que tant desitjàveu, perquè el meu jou és suau, i la meva càrrega lleugera».

Lectura de la profecia de Zacarias

(Zac 9,9-10)

Esto dice el Señor:

«¡Salta de gozo, Sión; alégrate, Jerusalén! Mira que viene tu rey, justo y triunfador, pobre y montado en un borrico, en un pollino de asna. Suprimirá los carros de Efraín y los caballos de Jerusalén; romperá el arco guerrero y proclamará la paz a los pueblos. Su dominio irá de mar a mar, desde el Río hasta los extremos del país».

Salm responsorial (144)

R. *Bendeciré tu nombre por siempre, Dios mío, mi rey.*

Te ensaltaré, Dios mío, mi rey; / bendeciré tu nombre por siempre jamás. / Día tras día, te bendeciré / y alabaré tu nombre por siempre jamás. R.

El Señor es clemente y misericordioso, / lento a la cólera y rico en piedad; / el Señor es bueno con todos, / es cariñoso con todas sus criaturas. R.

Que todas tus criaturas te den gracias, Señor, / que te bendigan tus fieles. / Que proclamen la gloria de tu reinado, / que hablen de tus hazañas. R.

El Señor es fiel a sus palabras, / bondadoso en todas sus acciones. / El Señor sostiene a los que van a caer, / endereza a los que ya se doblan. R.

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Romanos (Rom 8,9.11-13)

Hermanos:

Vosotros no estáis en la carne, sino en el Espíritu, si es que el Espíritu de Dios habita en vosotros; en cambio, si alguien no posee el Espíritu de Cristo no es de Cristo. Y si el Espíritu del que resucitó a Jesús de entre los muertos habita en vosotros, el que resucitó de entre los muertos a Cristo Jesús también dará vida a vuestros cuerpos mortales, por el mismo Espíritu que habita en vosotros. Así pues, hermanos, somos deudores, pero no de la carne para vivir según la carne. Pues si vivís según la carne, moriréis; pero si con el Espíritu dais muerte a las obras del cuerpo, viviréis.

✠ Lectura del santo Evangelio según san Mateo (Mt 11,25-30)

En aquel tiempo, tomó la palabra Jesús y dijo: «Te doy gracias, Padre, Señor del cielo y de la tierra, porque has escondido estas cosas a los sabios y entendidos, y se las has revelado a los pequeños. Sí, Padre, así te ha parecido bien. Todo me ha sido entregado por mi Padre, y nadie conoce al Hijo más que el Padre, y nadie conoce al Padre sino el Hijo y aquel a quien el Hijo se lo quiera revelar. Venid a mí todos los que estáis cansados y agobiados, y yo os aliviaré. Tomad mi yugo sobre vosotros y aprended de mí, que soy manso y humilde de corazón, y encontraréis descanso. Para vuestras almas. Porque mi yugo es llevadero y mi carga ligera».

Tornem la teologia als nens

P. JAUME SIDERA, claretià

Les lectures d'avui són alenada d'aire fresc enmig de la calorada estiuença. Recordem —amb el cor!— els textos que hem sentit.

1. El Senyor és compassiu i benigne, estima entranyablement tot el que ell ha creat. Déu és tot un Senyor i no presumeix de prepotència. La seva força és l'AMOR. Jesús es presenta a Jerusalem a cavall d'un ase qualsevol, a l'abast de tothom. Com que és compassiu i benigne no té pressa. *Adreça paraules de pau* en un món entestat a moure guerra.

2. L'Esperit Sant, instal·lat al bell fons del nostre cor, ens ensenya a adreçar-nos a Déu com a Abbà, Pare i a viure amb la llibertat dels fills de Déu.

3. Els cansats, veniu a mi; jo us faré reposar. Estem cansats i tips de moltes coses: la feina, la salut, la família, els fills, la nostra societat... I estem sotmesos a una infinitat de lleis que ens tracten com a súbdits i menors d'edat. Feu-vos deixebles meus, ens diu Jesús. És suau i humil de cor. La seva càrrega és lleugera perquè ell la porta amb nosaltres.

4. Sentim l'expansió del Cor de Jesús: lloa el Pare. És Senyor de cel i terra, i tanmateix es complau a revelar-se als petits i als humils. Jesús els torna la teologia que els savis s'havien fet seva. I com que estaven tan cofois de la seva saviesa, eren incapaços de conèixer Déu Pare, de mantenir-hi una relació personal i viva.

Recordeu els versos del Poema de Nadal: «Si et penses caçar l'estrella, no vagis badreçant. Humiteja't la parpella amb tres llàgrimes d'infant. Ajup-te fins que eres infant.»

VIDA DIOCESANA

Activitats del Sr. Bisbe

Aquest dissabte 8, a les 20 h. Missa i confirmacions a Santa Maria de Caldes de Montbui.

Dies 10, 11 i 12. Reunió de bisbes de la Tarraconense a Salardú.

Dissabte 15, a les 11.30 h. 13a Eucaristia missionera a la capella del Bisbat.

Diumenge 16, a les 12 h. Missa i inauguració dels locals de Càritas parroquial a la parròquia de la Mare de Déu de la Mercè a Badia del Vallès. **A les 18 h,** Missa de la Mare de Déu del Carme, en el comiat de les Carmelites Descalces a La Torreta - La Roca del Vallès.

tedral acompanyà amb el cant tot el recorregut. També se celebrà el Corpus a altres parròquies del Bisbat.

Nomenament de bisbes auxiliars a Barcelona. El dilluns 19 de juny, al migdia, es va fer públic el nomenament de dos bisbes auxiliars de l'Arquebisbe de Barcelona, Mons. Joan Josep Omella. Són: Mons. Sergi Gordo Rodríguez i Mons. Antoni Vadell Ferrer.

50è Aniversari de la Renovació Carismàtica Catòlica. El dissabte 10 de juny, Mons. Saiz Meneses va presidir la Missa a la parròquia de Sant Pere

de Rubí en el 50è aniversari de la Renovació Carismàtica Catòlica. Hi varen participar membres dels grups presents a la diòcesi.

Conferència sobre els Salms. El dimarts 13 de juny, a la Sala Capitular de la Catedral, el P. Ignasi Fossas, Prior de Montserrat impartí una conferència sobre «Els salms: en la recerca del sentit més profund de la pregària». L'acte, organitzat per la Delegació de la Pastoral de la Salut, reuní un públic nombrós.

Celebració del Corpus Christi en ritu hispanomossàrab. El 15 de juny, Mn. Fidel Catalán, Vicari episcopal del Vallès Occidental presidí la celebració de la missa en ritu hispanomossàrab a la parròquia de Sant Pere.

Final de curs en el Seminari Diocesà. El divendres 16 de juny, Mons. Saiz Meneses va presidir la Missa de final de curs del Seminari Diocesà i compar-

tí l'àpat amb els seminaristes, formadors i professors. La setmana següent el Seminari pelegrinà a Roma i assistí a l'audiència general del Sant Pare Francesc el dimecres.

Agenda

13a Eucaristia Missionera. Dissabte 15 de juliol, a les 11.30 h, a la capella del Bisbat de Terrassa (c/ Vinyals, 47). Presidida per Mons. Josep Àngel Saiz Meneses, Bisbe de Terrassa. Per a missioners, familiars i col·laboradors de les Delegacions de Missions dels bisbats de Barcelona, Terrassa i St. Feliu de Ll.

Comiat de les Carmelites Descalces de La Torreta-La Roca del Vallès. El Monestir, fundat l'any 1977, es tanca i les monges es traslladen al Carmel de Serra (València). El diumenge 16 de juliol, dia de la Mare de Déu del Carme, a les 18 h, Mons. Saiz Meneses presidirà la Missa en el comiat de la comunitat.

Pelegrinatge diocesà a Fàtima. Del 9 al 12 de novembre. Inscripcions i informació: tel. 937 337 120, www.bisbatdeterrassa.net

Notícies

Celebració del Corpus Christi. El diumenge 18 de juny, a les 18 h, Mons. Saiz Meneses celebrà la Missa de Corpus Christi a la Catedral acompanyat del Sr. Bisbe auxiliar, Mons. Cristau, un bon nombre de preveres i un diaca. Després tingué lloc la processó pels carrers ornamentats per les catifes florals realitzades per més de 20 grups diferents. La Capella de Música de la Ca-

REMAD MAR ADENTRO

Paciencia activa

El P. Yves Congar (1904-1995) fue uno de los grandes protagonistas del Concilio Vaticano II y un auténtico pionero en campos como el del ecumenismo o la teología del laicado. El papa san Juan Pablo II le nombró cardenal en 1994, como culminación de su largo y fiel servicio a la verdad y a la Iglesia. En su dilatada existencia tuvo que pasar por dos «pruebas» de gran dureza que sin duda aquilataron su espíritu. En primer lugar, el hecho de ser movilizado como oficial del ejército francés en noviembre de 1939, cuando se hallaba en plena actividad docente e investigadora, cayendo prisionero poco después, y pasando por varios campos de concentración nazis (Mainz, Berlín, Colditz y Lübeck) hasta el final de la guerra en 1945. Serán casi seis años prisionero y alejado de su mundo académico e intelectual.

La segunda prueba será más dura todavía. El libro *Journal d'un théologien* recoge escritos suyos de 1946 a 1956 en los que explica las sanciones eclesiológicas a las que debió obedecer sin tener la posibilidad de conocer exactamente cuáles eran las acusaciones concretas que se le dirigían. También se vio sometido a un progresivo aislamiento por parte de las autoridades de la Orden de Predicadores, por orden del entonces Santo Oficio.

En aquellos años precedentes al Concilio Vaticano II, sus propuestas innovadoras en materia de ecumenismo y del papel de los laicos en la Iglesia suscitaban no pocas inquietudes en el Santo Oficio y entre sus superiores. La incertidumbre del clima en que se tomaron las medidas, hacía más difícil todavía su posición de teólogo. Le tocó vivir unos años de exilio que le llevaron a Jeru-

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Obispo de Terrassa

salén, Roma, Cambridge y Estrasburgo. El padre Congar reaccionó a estas medidas con sentimientos de dolor profundo, pero siempre obedeció.

El 28 de octubre de 1958 fue elegido Romano Pontífice Angelo Giuseppe Roncalli, que escogió el nombre de Juan XXIII. Tres meses después de su elección anunció el XXI Concilio Ecuménico Vaticano II.

En relación al P. Congar, el 5 de julio de 1960 fue nombrado consultor de la comisión teológica preparatoria del Concilio. Participó como experto en las sesiones conciliares entre 1962 y 1965 convirtiéndose en uno de los teólogos más destacados. De hecho, está considerado como uno de los grandes teólogos del siglo XX, dedicado a la investigación y desarrollo de los temas fundamentales que posteriormente se trataron en el Concilio: la eclesiología, el ecumenismo, la reforma de la Iglesia, el estado laical, la misión, los ministerios, la colegialidad, la vuelta a las fuentes y la tradición. También

ha sido un referente para la mayoría de los teólogos del postconcilio.

En diferentes ocasiones él mismo se ha referido a una especie de «paciencia activa» que tuvo que practicar a lo largo de su vida, especialmente en las circunstancias antes referidas. Dice así: «En las cosas pequeñas soy impaciente: no sé esperar un autobús. Pero en las grandes cosas, creo ser paciente, con una especie de paciencia activa (...). Es una cierta cualidad del espíritu, o más bien del alma, arraigada en la convicción profunda y existencial, en primer lugar, de que es Dios quien dirige el juego, y cumple a través de nosotros un designio de gracia y, luego, de que para todas las cosas grandes es necesario un cierto tiempo de maduración (...). Quienes no saben sufrir no saben esperar. Los hombres impacientes, que quieren tener enseguida el objeto de su deseo, tampoco saben esperar. El sembrador paciente, que confía su grano a la tierra y al sol, es la imagen misma de la esperanza» (*Llamadas y caminadas 1929-1963*, 49).

Que el recuerdo y la memoria del P. Congar nos ayude a impregnarnos de esta virtud en nuestras vidas.